

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 16.12.2008
COM(2008) 864 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**СРЕДНОСРОЧНА ОЦЕНКА НА ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ
НА ЕО ОТНОСНО БИОРАЗНООБРАЗИЕТО**

{SEC(2008) 3042}

{SEC(2008) 3043}

{SEC(2008) 3044}

{SEC(2008) 3045}

ВЪВЕДЕНИЕ

През май 2006 г. Комисията прие съобщение, озаглавено „Спиране на намаляването на биоразнообразието до 2010 г. и след това — запазване на услугите, предлагани от екосистемите, за благото на човека“¹. Съобщението наблегна на значението на опазването на биоразнообразието като предварително условие за устойчиво развитие, като в същото време изложи подробен план за действие за постигането на тази цел.

Никога досега биоразнообразието не е заемало толкова значимо място в политическия дневен ред на ЕС. На пролетното си заседание през 2008 г. Европейският съвет потвърди ангажимента си по отношение на подобряване на усилията за спиране на намаляването на биоразнообразието до 2010 г. и след това, и подчерта съществената роля на Натура 2000 за постигането на тази цел. Обаче беше ли тази политическа ангажираност на най-високо равнище по отношение на биоразнообразието придружена от ефективни действия за спиране на неговото намаляване?

Настоящата средносрочна оценка представя постигнатия напредък от юни 2006 г. и описва най-важните дейности, предприети от ЕО и държавите-членки, за прилагането на плана за действие относно биоразнообразието.

Освен това тя посочва, че вероятността ЕС да постигне целта си за спиране на намаляването на биоразнообразието до 2010 г. е много малка. През следващите две години ще бъдат необходими интензивни усилия, както на равнището на ЕО, така и на равнището на държавите-членки, дори само за приближаването на тази цел.

Оценката обобщава настоящото състояние на напредъка за всяка една от четирите главни политически области, 10 цели и четири подкрепящи мерки, определени в съобщението относно биоразнообразието от 2006 г., и определя основните приоритети за по-нататъшни действия. Оценката предлага кратък преглед на състоянието и тенденциите на биоразнообразието, както в рамките на ЕС, така и по света.

СЪСТОЯНИЕ И ТЕНДЕНЦИИ НА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО

Първоначалните резултати от първия мащабен „здравен“ преглед на видове и типове местообитания, защитени съгласно Директивата за местообитанията, сочат, че 50 % от видовете и вероятно до 80 % от типовете местообитания, чието запазване е в интерес на Европа, имат неблагоприятно състояние на запазване. Тези резултати не са изненадващи, тъй като намаляването на видовете и унищожаването на местообитанията в Европа продължава от много десетилетия и тази тенденция не може да бъде спряна в рамките на няколко години. За някои видове се наблюдават положителни тенденции, а възстановяването на някои от големите месоядни видове е окуражаващ показател.

Над 40 % от европейските видове птици имат неблагоприятно състояние на запазване. Броят на птиците, обитаващи обработваеми земи, силно намаля в предходните десетилетия и сега започва да се стабилизира, но възстановяването ще отнеме много

¹ COM(2006) 216.

повече време. През август 2007 г. уважаваното списание „Наука“ публикува анализ, който показва, че Директивата за птиците е допринесла значително за спирането на намаляването на много от най-застрашените европейски птици². Директивата определено помогна за запазването на тези видове, особено с установяването на Специални защитени зони (СЗЗ).

Последната оценка от проекта относно рационализирането на европейските показатели за биоразнообразието (SEBI 2010) под ръководството на Европейската агенция за околната среда (ЕАОС) също свидетелства за положителни тенденции, като например в областта на качеството на водата. Броят на инвазивните видове в Европа обаче продължава да расте бързо, като това води до все повече негативни икономически и екологични последици³.

Ситуацията в световен мащаб е дори по-тревожна, тъй като натискът върху биоразнообразието се засили — дори в краткия период от време след публикацията на Оценката на екосистемите за хилядолетието през 2005 г. Нарастващото търсене на земеделска земя за производство на хранителни и енергийни култури, както и за животинска паша, оказва дори по-силен натиск върху природните системи.

Проучване относно „Икономиката на екосистемите и биоразнообразието“ (ИЕБ)⁴ стига до заключението, че при нормален сценарий на развитие, наблюдаваното в момента намаляване на биоразнообразието и свързаните с него загуби на услуги, предлагани от екосистемите, ще продължат и дори ще се засилят. Очаква се загубата на природни площи до 2050 г. да достигне 11 % от съществуващите през 2000 г. площи. Почти 40 % от земята, която в момента се стопанисва с помощта на селскостопански практики с по-слабо въздействие, може да бъде превърната в земя, стопанисвана с помощта на интензивни селскостопански практики. Очаква се да бъдат изгубени 60 % от кораловите рифове до 2030 г. поради риболов, замърсяване на околната среда, болести, инвазивни чуждоземни видове и избелване на коралите вследствие на изменението на климата. Това намаляване на биоразнообразието и на екосистемите е заплаха за функционирането на планетата, икономиката и обществото. При нормален сценарий на развитие се очаква годишната загуба на благосъстоянието вследствие на намаляването на услугите, предлагани от екосистемите, да достигне 6 % от световния БВП до 2050 г.

- Целенасочените мерки от законодателството на ЕС относно околната среда се оказаха успешни в борбата с тенденцията към намаляване на застрашените видове и местообитания, но за разпространяването на тези постижения в по-широк мащаб са необходими много по-големи усилия.
- Намаляването на биоразнообразието в световен план не бе достатъчно забавено, а основни екосистеми, като гори, влажни зони и коралови рифове, все повече се унищожават и състоянието им се влошава.

² Наука: Издание 317, № 5839, стр. 810—813.

³ www.europe-aliens.org

⁴ http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/economics/pdf/teeb_report.pdf

ОБОБЩЕНИЕ НА НАПРЕДЪКА

А. ПОЛИТИЧЕСКА ОБЛАСТ 1: БИОРАЗНООБРАЗИЕ В ЕС

Цели

1. Запазване на най-важните местообитания и видове в ЕС

Директивата за птиците и Директивата за местообитанията са в центъра на политиката на ЕС в областта на биоразнообразието, като представляват правното основание за мрежата от защитени зони Натура 2000. От 2006 г. държавите-членки предложиха за защита съгласно Директивата за местообитанията територия по-голяма от Португалия, като за първи път мрежата бе разширена, така че да включва новите държави-членки. По подобен начин държавите-членки определиха съгласно Директивата за птиците територия по-голяма от Ирландия. Комбинираната мрежа Натура 2000 в момента включва повече от 25 000 обекта, като обхваща около 17 % от общата сухоземна площ на Европейския съюз.

Законодателството на ЕО относно околната среда не се прилага в повечето отвъдморски страни и територии (ОСТ) и най-отдалечени региони (НОР) на държавите-членки на ЕС, в които се намират някои от местата с най-богатото биоразнообразие в света.

- Планира се сухоземната част от Натура 2000 да се изпълни до 2010 г. Необходими са допълнителни усилия, по-специално за да се приключи с морската мрежа до 2012 г.
- Ефективното управление и възстановяване на обекти в рамките на мрежата Натура 2000 се превръща във все по-голямо предизвикателство.
- По време на среща на френското председателство в La Réunion през юли 2008 г. представители на ОСТ, НОР и държавите-членки предприеха мерки за създаването в ОСТ и НОР на доброволни мрежи, подобни на Натура 2000.

2. Запазване и възстановяване на биоразнообразието и на предлаганите от екосистемите услуги в селските райони в ЕС

Съгласно Ос 2 от Програмата за развитие на селските райони приблизително 20,3 млрд. EUR са отпуснати по ЕЗФРСР за агро-екологични мерки за периода 2007—2013 г., които представляват съществена подкрепа за Натура 2000 и биоразнообразието. В допълнение са отпуснати около 577 млн. EUR по ЕЗФРСР специално за селскостопански и горски територии от Натура 2000, които представляват нови целенасочени мерки съгласно тази политика. Съществуват значителни разлики между отделните държави-членки по отношение на цялостната употреба на тези фондове.

При кръстосано спазване на задълженията има четири основни стандарта на добро селскостопанско и екологично състояние (ДСЕС), както и законоустановени изисквания за управление, свързани с директивите за околната среда, които могат да доведат до съществени ползи за биоразнообразието. Повечето държави вече прилагат

тези мерки. Като част от „здравния“ преглед на реформата на ОСП през 2003 г.⁵ Комисията предложи да направи по-строги изискванията на стандарта относно характеристиките на ландшафта съгласно ДСЕС , чиято цел е насърчаването на биоразнообразието. Това ще допринесе за запазването на ползите за околната среда от заделянето на земя, което Комисията предлага да премахне. Също така се предлага да се осигури достъп до допълнително финансиране на развитието на селските райони за *inter alia* биоразнообразието чрез увеличаване на парични трансфери от първия към втория стълб на ОСП (напр. модулация).

Основно развитие по отношение на горското стопанство беше приемането през юни 2006 г. на плана за действие на ЕС за горите, за който бе приета работна програма заедно с държавите-членки през февруари 2008 г. В момента в различни държави-членки тече работа по разработването на планове за управление на речни басейни съгласно Рамковата директива за водите. Сега съществува и свързана с нея Директива за оценка и управление на риска от наводнения⁶.

- Обща рамка за мониторинг и оценка (СМЕФ) на развитието на селските райони ще включва показатели от значение за биоразнообразието. Тя ще определя степента, в която мерките съгласно политиката за развитие на селските райони допринасят за биоразнообразието.
- Очакваното увеличение на реколтата, предназначена за производството на биомаса и биогорива, въпреки че замества изкопаемите горива и по този начин намалява емисиите на парникови газове, при липса на подходящи мерки за опазване на околната среда може да има негативно въздействие върху биоразнообразието в ЕС. За да бъде избегнато това потенциално негативно въздействие, Комисията предложи критерии за устойчивост по отношение на биогоривата в предложението за Директива за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници.
- Тъй като предложението за Рамкова директива за почвите не бе прието, все още съществуват пропуски в законодателството по отношение на запазването на структурата и функциите на почвите.

3. Запазване и възстановяване на биоразнообразието и на предлаганите от екосистемите услуги в морската среда на ЕС

Рамковата директива за морска стратегия, приета през юни 2008 г.⁷, осигурява базата за постигане на добро екологично състояние на морската среда и подобро състояние на запазване на морското биоразнообразие в ЕС. През април 2008 г. бе прието съобщение, озаглавено „Ролята на общата политика в областта на рибарството (ОПОР) за въвеждането на екосистемен подход за управлението на морската среда“⁸.

На 29 септември 2008 г. бе приет Регламент на Съвета за борба с незаконни, нерегламентирани и недекларирани риболовни дейности. Комисията също представи предложения за намаляване на нежелания улов и премахване на практиката в

⁵ COM(2008) 306.

⁶ ОВ L 288, 6.11.2007 г., стр. 27.

⁷ ОВ L 164, 25.6.2008 г., стр. 19.

⁸ COM(2008) 187.

европейския риболов да се изхвърлят ненужните количества⁹. Освен това бяха предприети редица мерки за регламентиране на риболова, за да се минимизира въздействието на риболова върху нецелеви видове и местообитания.

- Много търговски рибни запаси в европейските води са все още извън сигурните биологични граници — ситуация, която изисква значително намаляване на риболова до устойчиви граници в рамките на общата политика в областта на рибарството (ОПОР).
- Нов Регламент за събиране на данни ще подкрепи периодически оценки на напредъка на ОПОР в интегрирането на изискванията за защита на биоразнообразието¹⁰.

4. Засилване на съвместимостта на регионалното и териториално развитие с биоразнообразието в ЕС

Съгласно оперативните програми за периода 2007—2013 г., съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от Кохезионния фонд, държавите-членки отпуснаха 2 719 млн. EUR за „насърчаването на биоразнообразието и опазването на околната среда“. Още 1 146 млн. EUR бяха отпуснати за „запазването на природните активи“, което включва проекти, свързани с биоразнообразието. Общо 1 376 млн. EUR, предназначени за „запазването и развитието на природното наследство“ в рамките на туризма, също ще включват определена сума, предназначена за биоразнообразието.

Всички държави-членки, с изключение на три от тях, отпуснаха финансови средства за биоразнообразието, въпреки че изразени като процент от общите суми, тези средства варират в отделните държави. Две държави-членки възнамеряват да използват над 3 % от отпуснатите финансови средства за категории, свързани с биоразнообразието.

- Въпреки че на общностно равнище не съществува споразумение относно специфични показатели за биоразнообразието като част от основните показатели за структурните фондове за периода 2007—2013 г., някои държави-членки разработиха такива показатели и техният опит следва да бъде приложен и в други държави.
- Необходимо е също да се използват като база съществуващите случаи на добри практики, които доказват, че политиката на сближаване оказва положително въздействие върху биоразнообразието.
- Тъй като в момента значителен дял от структурните фондове е на разположение на новите държави-членки, това неминуемо води до по-голям натиск върху биоразнообразието и изисква внимателно планиране, за да се гарантира, че необходимата инфраструктура е съвместима със запазването на биоразнообразието.

⁹ COM(2007) 136.

¹⁰ ОВ L 60, 5.3.2008 г., стр. 1—12.

5. Значително намаляване на въздействието на инвазивни чуждоземни видове и на чужд генотип върху биоразнообразието в ЕС

В момента четиринадесет държави-членки нямат стратегии или планове по отношение на инвазивните видове. Няколко от тях обаче са включили в своите национални стратегии за биоразнообразието цели, свързани с инвазивните видове. На 11 юни 2007 г. бе постигнато съгласие относно Регламент на Съвета, чийто обект са инвазивните видове в аквакултурите¹¹.

- Тъй като все още съществуват значителни политически пропуски в това отношение, ново съобщение, озаглавено „Към стратегия на ЕС за борбата с инвазивните видове“, представя политически варианти за преодоляването на проблема с инвазивните видове в ЕС.

Б. ПОЛИТИЧЕСКА ОБЛАСТ 2: ЕС и БИОРАЗНООБРАЗИЕТО В СВЕТОВЕН ПЛАН

Цели

6. Значително засилване на ефективността на международното управление на биоразнообразието и предлаганите от екосистемите услуги

Деветата конференция на страните по Конвенцията за биологично разнообразие (СОР9) засили прилагането на важни работни програми на КБР по теми като горското биоразнообразие и защитените зони. За първи път бе установено на световно равнище, че производството и използването на биогорива следва да бъдат устойчиви по отношение на биоразнообразието. По време на конференцията бяха приети научни критерии за идентифицирането на морски защитени зони (МЗЗ) в открито море. Също така бе постигнато споразумение относно процес на разглеждане на проблемите, свързани с биоразнообразието, по време на текущите преговори за климата съгласно Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата (РКООНИК).

Целта за 2010 г. бе включена в Целите на хилядолетието за развитие. През 2007 г. министрите на околната среда на държавите от Г-8 лансираха така наречената Потсдамска инициатива, която съдържа специфични дейности за постигането на целта за биоразнообразието за 2010 г., и приеха „Призива от Кобе за действия за биоразнообразието“.

ЕС продължава да насърчава международни действия в конвенциите на ООН, Регионалните организации за управление на рибарството (РОУР) и други релевантни международни конвенции за защита на уязвимите морски местообитания. ЕС взе активно участие в процеса на Конвенцията по морско право на ООН (КМПООН), който доведе през декември 2006 г. до приемането на резолюция на Общото събрание на ООН (ОСООН) относно устойчивото рибарство за защитата на уязвимите дълбоководни екосистеми в открито море.

¹¹ Регламент (ЕО) № 708/2007 на Съвета.

- Все още няма резултат от призива за безпрецедентни усилия в Оценката на екосистемите за хилядолетието. Все още е необходимо засилване на действията в световен план, за да бъдат значително забавени настоящите темпове на намаляване на биоразнообразието в световен план до 2010 г.
- Трябва да се използва максимално фактът, че 2010 г. е международната година на ООН относно биоразнообразието, за да се насърчи осъзнаването на значението на биоразнообразието от страна на обществеността и действията в световен план в тази насока.

7. Значително засилване на подкрепата за биоразнообразието и предлаганите от екосистемите услуги в рамките на външното подпомагане на ЕС

Средното годишно външно подпомагане на ЕС за биоразнообразието възлизаше на около 740 млн. EUR през периода 2003—2006 г., което представлява 48 % от помощта, свързана с биоразнообразието в световен план. Държавите-членки също отпускат големи парични суми на Глобалния екологичен фонд. Тези фондове представляват по-малко от 1/50-та от общите годишни бюджети за помощ за развитие на Общността и на държавите-членки. Няма доказателства, че финансирането, свързано с биоразнообразието, се е увеличило след приемането на плана за действие относно биоразнообразието.

Включването на биоразнообразието в бюджетите за сътрудничество в развитието както на страни донори, така и на страни получатели, среща големи предизвикателства. Това отчасти се дължи на тенденцията да се ограничава броя на подпомаганите сектори¹², което често води до оставянето на въпросите, свързани с околната среда, на заден план по отношение на други належащи нужди. Други фактори включват трудността да се насочат фондовете.

Стратегическите документи на ЕО за отделните страни надлежно описват екологичните проблеми при разглеждането на ключови области на сътрудничество. Това може да се осъществи под формата на извършване на стратегически екологични оценки (СЕО) и оценки на въздействието върху околната среда (ОВО) във връзка с екологично чувствителни секторни програми и проекти.

- По-добра информация относно икономиката на биоразнообразието и нейните връзки с въпросите, свързани с бедността, биха помогнали на лицата, които вземат решения, от двете страни за привличане на по-голямо внимание към проблема.
- Необходим е по-нататъшен напредък за осигуряването на систематично извършване на екологичните оценки (СЕО/ОВО) във връзка с екологично чувствителни операции за помощ, финансирани от държавите-членки и ЕО, за да се предотвратят и минимизират негативните въздействия върху биоразнообразието и да се увеличат екологичните ползи, където това е възможно.

¹² Не се прилага за страните от „Европейския инструмент за съседство и партньорство“.

8. Значително намаляване на въздействието на международната търговия върху глобалното биоразнообразие и предлаганите от екосистемите услуги

По време на 14-та конференция на страните по Конвенцията за търговията със застрашени видове ЕС подкрепи приемането на някои важни решения, включително относно търговията на слонова кост и стратегическия план CITES.

Комисията продължава да работи по проблема на потенциалното въздействие на търговията върху биоразнообразието с помощта на оценки на въздействието върху устойчивостта (ОБУ) на големи търговски преговори. В момента Комисията извършва ОБУ за всички свои планирани регионални и двустранни споразумения за свободна търговия и партньорство.

По време на КБР COP9-MOP4 ЕС допринесе за напредъка в текущите преговори за международен режим относно достъпа до генетични ресурси и справедливото и безпристрастно споделяне на облагите, произлизащи от тяхното използване (ABS).

Бе постигнат напредък в прилагането на плана за действие на ЕС за прилагането на законодателството в областта на горите и процеса на управление и търговия (FLEGT). Първото доброволно споразумение за партньорство (ДСП) бе подписано с Гана на 3 септември 2008 г. В момента текат преговори за FLEGT с Малайзия, Индонезия, Камерун и Република Конго и се очаква скоро да започнат такива с други развиващи се страни. Комисията предложи също Регламент за определяне на задълженията на операторите, които пускат на пазара дървен материал и изделия от дървен материал.¹³

- Основно предизвикателство ще бъде гарантирането на прилагането на отправените препоръки в оценките на въздействието върху устойчивостта (ОБУ) и подобряването на разбирането на въздействието на потреблението на хранителни и нехранителни стоки в ЕС (напр. месо, соеви зърна, палмово масло, метални руди), които биха могли да имат принос за намаляването на биоразнообразието. Това би могло да доведе до разглеждане на варианти на политики за ограничаване на посоченото въздействие.

В. ПОЛИТИЧЕСКА ОБЛАСТ 3: БИОРАЗНООБРАЗИЕТО И ИЗМЕНЕНИЕТО В КЛИМАТА

Цел

9. Помощ за адаптирането на биоразнообразието към изменението на климата

След като представи своята Зелена книга¹⁴ през 2007 г., Комисията работи върху издаването на Бяла книга за адаптирането към изменението на климата. Тя ще се съсредоточи върху, между другото, взаимодействието между биоразнообразието и изменението на климата.

¹³ COM(2008) 644/3

¹⁴ COM(2007) 354.

В своето съобщение относно обезлесяването¹⁵, Комисията предлага, в рамките на преговорите по линия на Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата относно бъдещите действия по отношение на климата, ЕС да отправи призив да бъде спряна загубата на глобалното горско покритие най-късно до 2030 г. и да се намали общото обезлесяване на тропическите гори до 2020 г. с поне 50 % в сравнение с настоящите нива. Тази цел би довела до значителни ползи във връзка с изменението на климата и биоразнообразието до 2020 г.

- Необходимо е по-широко признаване на ключовата роля на здравите екосистеми за укрепването на устойчивостта по отношение на екологичните шокове, които на свой ред ще намалят излагането на опасности, предизвикани от изменението на климата.
- Необходимо е да се максимизират синергиите между мерките за смекчаване на измененията на климата и за адаптиране от една страна, и запазването и устойчивото използване на биоразнообразието от друга страна.

Г. ПОЛИТИЧЕСКА ОБЛАСТ 4: БАЗА НА ПОЗНАНИЕТО

Цел

10. Значително разширяване на базата на познанието относно запазването и устойчивото използване на биоразнообразието в ЕС и по света.

Научноизследователската дейност, предприета съгласно Шестата рамкова програма за научни изследвания на Общността (2002—2006 г.), вече се вписва в разработването на политика на ЕС в областта на биоразнообразието. Очакването за финансиране на осем проекта, свързани с биоразнообразието, за първите две покани за предложения съгласно 7РП възлиза на общо участие на ЕО на стойност 23 млн. EUR, което представлява около 7 % от общите разходи за проекти, свързани с околната среда. Поне 14 държави-членки имат специална национална или поднационална програма, която подкрепя научноизследователската дейност в областта на биоразнообразието.

Съвместно проучване на Европейската комисия и Германия в сътрудничество с Европейската агенция за околната среда, озаглавено „Икономиката на екосистемите и биоразнообразието“ (ТЕЕВ), бе иницирано като част от Потсдамската инициатива, лансирана през 2007 г. от държавите от Г-8. Резултатите от оценката на първия етап бяха представени на КБР COP9.

- Необходимо е да се гарантира, че финансирането на научноизследователската дейност на държавите-членки и Общността е достатъчно, за да осигури подкрепа за политиката по отношение на биоразнообразието.
- Вторият етап от проучването ТЕЕВ ще представи заключенията на политиките през 2009 г.

¹⁵ COM(2008) 645.

- ЕО също участва в световната стратегия за продължение на Оценката на екосистемите за хилядолетието (ОЕХ) и се ангажира с изготвянето на регионална оценка за Европа. Шест държави-членки имат планове за продължение на ОЕХ.
- По време на КБР COP9, ЕС и неговите държави-членки подкрепиха предложението на Програмата на ООН за околната среда (ЮНЕП) за създаване на междуправителствена научно-политическа платформа относно биоразнообразието и предлаганите от екосистемите услуги (IPBES), за да се засили участието на независими научни консултанти в процеса на създаване на политики в световен план.

Д. ЧЕТИРИТЕ ОСНОВНИ ПОДКРЕПЯЩИ МЕРКИ

1. Осигуряване на достатъчно финансови средства

Възможности за съфинансиране на разходите по Натура 2000 съществуват във всеки един подходящ регламент за финансиране в ЕО за периода 2007—2013 г. Бяха предоставени насоки и обучения съгласно договор от ЕО за подпомагането на държавите-членки при използването на тези фондове. Инструмент за информационни технологии бе разработен за финансирането на Натура 2000.

За много държави Ос 2 от политиката за развитие на селските райони изглежда е най-важният източник на финансиране на Общността за Натура 2000 и биоразнообразието. За други държави Европейският фонд за регионално развитие представлява значителен източник на финансиране от страна на Общността. Системен проблем, срещан в много политически области, обаче е трудността да се получат надеждни цифри за сумите, които са били действително похарчени за биоразнообразие. В много случаи това се дължи просто на неадекватни процедури на осчетоводяване и докладване.

- Необходимо е по-нататъшно развитие на подходи за определяне на сумите на финансиране от Общността, използвани от държавите-членки за околната среда, и да се определи дали тези суми са достатъчни за управлението и възстановяването на Натура 2000 и за по-широките нужди на биоразнообразието.
- Трябва да се усъвършенстват плановете за управление на обекти. Липсата на такива инструменти е потенциално сериозно ограничение за осигуряването на достатъчно финансиране на мрежата Натура 2000. Ново проучване на Комисията има за цел да окаже подкрепа на свързващите звена между финансирането и управлението на Натура 2000.

2. Укрепване на процеса на вземане на решения в ЕС и прилагане

Структурата на управление на въпросите по околната среда и биоразнообразието в рамките на ЕС бе преразгледана. Редовните срещи на директорите на Натура от държавите-членки на ЕС системно включват точки от напредъка по отношение на плана за действие относно биоразнообразието и прилагането на директивите за природата. Нова координационна група за биоразнообразие и околна среда по ръководството на съвместна техническа работна програма по въпросите на околната

среда и биоразнообразието в рамките на ЕС. Вътрешната междуведомствена група на Комисията е тясно свързана с тази координационна група.

Бе създадена нова мрежа на ЕС от експерти на име „Зелена сила“, която се занимава с опазването на околната среда и политиките и законите в държавите-членки, свързани с горите, за да улесни комуникацията и обмена на опит относно прилагането на практика, спазването на законите и осъществяването на прилагането.

Предприемането на временни мерки за първи път през 2007 г. от Съда на ЕС за преустановяването на дейности, които са потенциално вредни за територия на Натура 2000 в Полша, бе важно постижение. Комисията използва инструмента на временна мярка в заявлението си в Съда, за да избегне непоправими потенциални вреди на защитените територии. Молбата за временна мярка бе оттеглена, когато Полша се съгласи да преустанови съответните работи в очакване на решение от Съда по делото¹⁶.

- Необходимо е да се заздравя механизмата за сътрудничество в рамките на Общността, както и между Общността и държавите-членки при изпълнението на плана за действие, особено по отношение на политическите сектори, които засягат биоразнообразието.

3. Изграждане на партньорства

През ноември 2007 г. португалското председателство организира конференция на тема „Бизнес и биоразнообразие“ в Лисабон, на която бе лансирана инициативата на ЕС за бизнес и биоразнообразие. Двадесет държави-членки посочиха, че имат национални инициативи, които имат за цел да насърчават партньорства за биоразнообразие.

- Комисията създава в момента платформа за техническа подкрепа на бизнеса и биоразнообразието в ЕС.
- Създава се схема за възнаграждение на партньорите по Натура 2000 за насърчаване на управлението и комуникацията на Натура 2000.

4. Подобряване на публичното образование, осъзнаването на значението на въпроса от страна на обществеността и нейното участие

Кратко проучване на Евробарометър през декември 2007 г. показва, че само една малка част от гражданите на ЕС смятат, че са добре информирани по въпроса за намаляването на биоразнообразието. Препоръките на широкообхватно проучване за комуникационна кампания в ЕС бяха включени в поканата за предложения за 2008 г. на дял „Информация и комуникация“ на програмата LIFE+. Някои държави-членки вече започнаха кампании за повишаването на осъзнаването на значението на биоразнообразието от страна на обществеността.

¹⁶ Дело C-193/07.

- За да привлече публична подкрепа за действията на ЕС за спиране на намаляването на биоразнообразието, Комисията смята да лансира приоритетни действия за публична комуникационна кампания в подкрепа на национални и други кампании.
- Биоразнообразието също има нужда да бъде по-добре интегрирано в комуникационните кампании, които насърчават устойчив начин на живот и устойчиво потребление и производство.

Е. НАБЛЮДЕНИЕ

Наблюдава се непрекъснат напредък по инициативата SEBI 2010. Набор от 26 паневропейски показатели за биоразнообразие предоставя базата за първата европейска оценка, основаваща се на показатели, на напредъка към целта за биоразнообразие за 2010 г., която ще се публикува от ЕАОС през първата половина на 2009 г. В момента в държавите-членки се разработват национални показатели в съответствие с рамката на SEBI 2010.

- SEBI 2010 трябва да бъде допълнена с друг набор от показатели, особено тези, създадени да оценят напредъка в секторите на политиката.
- Финансирането на наблюдението на биоразнообразието силно изостава от националните инвестиции в други екологични проблеми и трябва да бъде значително увеличено, за да могат да бъдат извършени всеобхватни оценки за в бъдеще.

ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Въпреки че съобщението за биоразнообразието за 2006 г. бе добре прието и че има известен напредък в изпълнението на плана за действие на ЕО относно биоразнообразието, малко вероятно е въз основа на текущите усилия да бъде постигната крайната цел на спиране на намаляването на биоразнообразието в ЕС до 2010 г. Това ще изисква значителна допълнителна ангажираност от страна на Европейската общност и на държавите-членки на ЕС през следващите две години, дори и само за приближаването на тази цел.

В световен план намаляването на биоразнообразието е катастрофално, като често екосистемите се разрушават до такава степен, че естествените процеси се прекъсват, което води до сериозни икономически и социални въздействия. Появиха се нови основни предизвикателства, като разширяването на селскостопанския сектор, за да се удовлетвори нарастващото търсене на хранителни продукти, и появата на алтернативни пазари, като биогорива.

Политическата рамка на биоразнообразието в ЕС ще трябва да се укрепи още повече, тъй като все още съществуват сериозни пропуски, като например проблемът с

инвазивните видове. Необходимо е също установяването на ефективна правна рамка за запазването на структурата и функциите на почвите.

Интеграцията на проблемите с биоразнообразието в други секторни политики остава основно предизвикателство. Необходимо е също да се разработят системи за оценка на предлаганите от екосистемите услуги, които са от значение за различни политически сектори.

Комисията ще продължи внимателно да наблюдава прилагането на плана за действие относно биоразнообразието с оглед предоставянето на всеобхватна оценка както на равнището на Общността, така и на равнището на държавите-членки през 2010 г.